SZEGEDI HIRADÓ.

12-dik szám. **Csütörtökön nyárelő 9-én 1859.** **Első évfolyam.**

Megjelenik:
Hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztői iroda:
Tanodautca, Lemle-féleház, 359. szám, hová a kéziratok bérmentve utasitandók.

Kiadóhivatal:
Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési föltételek.

Szegeden házhozhordással: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr., — máj.—aug. évharmadra 2 frt, — máj.—dec. $^2/_3$ évre 4 frt austr. ért.

Vidékre postán: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt, — máj.—aug. évharmadra 2 frt 80 kr., — máj.—dec. $^2/_3$ évre 5 frt 60 kr. austr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:
Az öthasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr., kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr.
Bélyegdij minden egyes beigtatásért 30 ujkr.
A nyilttérben a háromhasábos petitsor igtatási dija 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetmények Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Alföldi viszonyok.

Gazdászati nézetek.

Mezei gazdáinknál azon általános panasz hangzik, hogy nem tudják homokföldeiket használni. Igen, nem; mert azoknak példáját akarják követni, kiknek jó fekete földjök van, pedig a fekete- és homokföldnek sajátságai igen eltérők egymástól. Szegény homokföldet buzával, rozszsal, vagy más gabnanemmel vetik be! És mi az eredmény? Alig kapják meg a magot, melyet a földbe szórtak, vagy ha némelykor sikerül is egy kis nyeremény, azt csak az idő különös és igen ritka járásának köszönhetik.

De mielőtt a homokföldnek jóra fordítását előadnám, egy panaszt kell fölhoznom. Nem csak Szegeden, hanem a körülfekvő városokban és falvakban is oly hiány van a gyümölcsfákban, hogy ha az igen egyszerü uzetlen cseresznye és megygy elfogy, alig akad az ember jó pénzért egy kis jó gyümölcsre. És ennek mi az oka? Természetesen nincs, aki gyümölcsfát növeljen; pedig igazság szerént nem csak szőlőinkben, hanem tágas udvarainkban is bizony igen elférne egy vagy két jófaju gyümölcsfa. De erre valaki ezt mondhatná: minek az udvarban a gyümölcsfa, ugy sem növekedhetnék föl, eltipornák a jószágok, vagy ha fölnövekednék is, a gyermekek még éretlenül leszednék és hideglelést kapnának tőle. Nemakarásnak nyögés a vége! Jobb az az egy-két garas pálinkára és borra, amit a növendékfákért adnánk. Szép szerencse! Csak akarni kell és meglesz minden. Ha attól félti valaki a fákat, hogy a jószág (ha van) eltiporja, karózza körül; a gyermekeknek pedig igen könnyen parancsolhat minden családatya a közhaszonért, én legalább még nem láttam olyan gyermeket, ki atyjának parancsolt volna, és nem az atya fiának.

De most már ezt a kérdést tehetné valaki: honnan lehet annyi gyümölcsfát kapni, hogy a szőlőbe és még az udvarba is elegendő jusson?

Emlékezzünk csak az előbbi panaszra, hogy a homokföldnek nem lehet hasznát venni. Most már ha el nem mondanám is, tudná az okos gazda, mit legyen teendő; a rend miatt, mely szerént a tenni akaró magát alkalmazhassa, mégis el fogom mondani.

Akinek homokföldje van, szántsa föl, oszsza föl szakokra, es pedig annyi szakra, ahányféle gyümölcsfát akar növelni benne, szóval alakitsa csemetekertté (faiskolává). Ha valakinek egész földje homok lenne, és csak egyedül abból kellene élnie, nem szükséges egyszerre az egészet csemetekertté alakitnia, hanem egyrészt meghagyhat, amiből gondolja, hogy megélhet addig, mig a fákból hasznot huzhat.

De most erre meginl azt a kérdést teendi valaki: ugy ám atyámfia, de honnan vegyük azt a sok kis fát, melyeket a csemetekertbe elduggassunk? Láttak-e már az olvasók magot a körtében, almában, szilvában, barackban s a t.? Azt hiszem láttak és tudják is, hogy a szilva, barack, megygy s a t. csontmaguk és kikelnek; de még azt kevesen tapasztalták, hogy a körte- és almamag is kikel, ha azt szépen elvetik tavaszszal, földdel vékonyan betakarják, és nedvesen tartják rajta a földet. Igen, kikel, és bármely faju mag jó az elültetésre, csak a gyümölcs, melyből kiszedjük, elég érett legyen. Természetesen, hogy vad és nemtelen fák kelnek ki belőle; de lehet rajta segitenünk, és minden esetre segitsünk is, szemzés és oltás által; mert különben nem nemes, hanem nemtelen, és értéknélküli fákat növelnénk.

B...y J...s. *)

*) További szives közleményeit kérjük. *Szerk.*

Kereskedelmi és iparmozgalmak.

Az első magyar általános biztositótársulatnál a jégkár elleni biztositás általános föltételei.

1. §. A társaság előlegesen lefizetendő dijért az illető biztositó kötvényben megjelölt termesztményeket jégverés által okozott károk ellen biztositja.

Ha gabnanemüeknél egyszersmint a szalma biztositása is kivántatnék, ezt a biztositási bevallásban minden egyes földre nézve a mennyiség s ár följegyzése mellett külön ki kell jelenteni.

2. §. A biztositás kizárólag csak a tulajdonképeni jégverés által okozott kárra vonatkozik, s igy a biztositásból ki van zárva minden kár, mely egyéb természeti vagy elemi események által okoztatik. Ha tehát ilynemü károk a jégverés előtt, vagy ezzel egy időben történtek, ezek a jégverés által okozottaktól különválasztandók.

3. §. A biztositás az ezért jelentkező által két példányban benyujtandó bevallás alapján köttetik, s abban minden kérdésre az igazsághoz hü válasz adandó; mert a biztositás csak azon földekre és terményekre terjed, melyek a bevallásban fölhozattak. Ha a biztositásra bevallott termesztményeket a folyó évben a biztositási bevallás benyujtása előtt máris jégverés érte volna, ezen körülmény, valamint a kárnak hozzávetőleges mennyisége külön fölhozandó; s a társaság szabadságában áll ezen jég által károsult földekre oly föltétel alatt biztositást vállalni, hogy a megelőzött kár a tulajdonos költségén a társaság által kipuhatoltassék, s ezen utóbbi részéről elismertessék, miszerént a jégverés ismétlődése esetén az előbbi károsszeget a kipuhatolt összes károsszegből le lehessen vonni.

Hasonló okokból ugyanott, hol a bevallás beadatott, tüstént jelentés teendő, ha a biztositandó termesztményeket a bevallás benyujtása és biztositás közti időben jégverés érte volna. A bevallás benyujtása és a biztositó kötvény elfogadása által a biztositott föltétlenül aláveti magát a jelen biztositási föltételeknek, s minden körülmény közt biztositási díjilleték fizetésére köteles.

4. §. A biztositásért a tulajdonos, bérlő, feles, tizedbirtokos, haszonvevő vagy hitelező is járulhat.

5. §. A biztositottnak szabadságában áll ugyan a föld termesztményeni jövedelmezését tetszés szerént meghatározni, hanem ezen összeg egyedül a dijjárandóság és — káresetén — a társaságot terhelő kárrész meghatározására szolgál, változhatlan elv gyanánt tekintetvén az, miszerént a biztositás a biztositottra nézve soha sem válhatik nyereség eszközévé; hanem egyedüli célja az, hogy a biztositott termesztményeken jégverés által okozott és a 13. §. határozmányai szerént megállapitandó kárért pótlás nyujtassék. Eszerént a biztositani kivánó közönség érdekében áll a termést vagy annak pénzbeni értékét lehető legszabatosabban, s a valóságot leginkább megközelitőleg meghatározni; egyébiránt mindenkinek szabadságában állván, termését a teljes érték vagy pedig annak csak egy részeért biztositattni.

6. §. Ha a társaság vagy a biztositó kötvények kibocsátására fölhatalmazott fő- vagy közügynökség a biztositási ajánlatot elfogadja, a biztositási bevallás benyujtása vagy megérkezése utáni napon déli 12 órakor kezdődik, ha a dij magánál a társaságnál lefizettetett vagy annak fizettetése az ügynök által megerősittetik. Az el nem fogadott ajánlat posta fordultával a kibocsátás helyére visszaküldetik, s a lefizetett biztositási dij a folyamodónak visszaadatik. Ily esetben a társaság az ezen idő alatt netalán előfordult kárért nem felelős.

A biztositás tart: gabna, olaj s kereskedelmi növényeknél 14 napig a földböli kiszedetésök után; mindenkor pedig csak addig, mig azon földön vannak, melyen termettek, minden egyéb növénynél addig, mig ez a földben gyökerzik, vagy a tövön vagy fán ragad. Hanem a biztositás minden körülmény között ugyanezen évi őszhó 31-én déli 12 órakor végét éri.

A biztositás megköttetése által a biztositási dij és illeték visszavonhatlanul a társaság tulajdonává lesz, és semmi ürügy alatt onnan vissza nem kivánható.

7. §. Ha a biztositás megköttetése után, egyes földek bevetése módjának változtatása szükségessé válnék, a réginek helyébe lépő uj vetést csak akkor lehet biztositottnak tekinteni, ha az első vetésért kártérités még nem nyujtatott, s a bevetési mód változtatása a bevetés után legfölebb 8 nappal uj bevallás által a társaságnál bejelentve, és ennek részéről helyeselve lön.

Ha az uj vetés értéke a réginel csekélyebb, az előbbi biztositási dijból semmi sem fizettetik vissza; mert a társaság bizonyos ideig az előbbi értékért már kezeskedett; ha pedig az uj érték a régit föllülmulná, vagy a második vetéstől egyenlő vagy tán még csekélyebb érték mellett mégis magasabb biztositási dij járna: akkor a hiányzó rész utólag lefizetendő.

8. §. Ha valami biztositott termés jégverés által kárt szenvedett, akkor a biztositott, vagy ennek meghatalmazottja köteles, ha a helyszinén van, 48 óra alatt, ha pedig távul van, 3 nap alatt, a cs. kir. posta által vevény (recepisse) mellett feladott levél, vagy ahol ily közlekedési eszköz nincsen, külön küldött által, mind azon ügynökséghez, mely a biztositást közvetité, mind pedig oda, hol a biztositó kötvény kibocsáttatott, jelentést intézni, amazt a biztositó kötvényhez csatolt minta kitöltése, ezt levél által.

A kárjelentésnek tartalmaznia kell:

a) A jégverés napját és óráját.

b) A jég által ért földnek nevét s azon számot, mely alatt ezen föld a biztositási bevallásban előfordul.

c) A károsult termesztmények nemét, megjegyezvén egyszersmind: vajjon a virágzáson tulestek-e, vagy nem?

d) A kár hozzávetőleges mennyiségét.

e) Van-e remény arra, hogy a jég által elvert termés ismét felüldülhetne?

f) Ha a jégverés aratás ideje alatt történt: mikor kezdődött az aratás s mennyire haladt már?

6. §. A kárjelentés vétele után a társaság szabadságában áll a kár kipuhatolását s megbecslését azonnal eszközöltetni, vagy pedig azt későbbi időre halasztani, de soha sem az aratás időpontján tul, s általában csak addig, meddig a termés túlérés általi kárt nem szenved.

10. §. A kár megállapitása előtt nem szabad a biztositottnak a társaság irásbeli megegyezése nélkül a jég által ért termesztményeken valamit változtatni. Aratáskor pedig a biztositott köteles — egy időbeni följelentés mellett — a nagyobb kár megelőzésére mulhatlanul szükséges munkálatokat saját felelőssége alatt megtétetni. A számla-helyesités előtt semmi esetre nem szabad a jégverés által károsult termesztményeket azon földről, ahol termettek, máshova szállitani.

11. §. A kár kipuhotolása és becslése a társaság meghatalmazottja által történik, ki e végre egy vagy több — általa választandó és szeplőtlen hirnévvel biró — szakértőt maga mellé vehet.

Ezen bizottmány által legelőször is megvizsgálandó, és megállapitandó:

a) Vajjon a jégverés által károsult földdarab csakugyan az-e, melyre a biztositás történt, aminek bebizonyitására szükség esetén az illető községnek valamelyik embere meghivandó, ki az ottani földbirtok viszonyait közelről ismeri.

b) Vajjon a látható kár csakugyan jégverés által történt-e (miután egyedül ilyenre szól a biztositás), nem pedig másnemü események által?

c) Vajjon a jégverés a biztositott által emlitett napon történt-e, nem pedig előbb; továbbá vajjon kellő időben történt-e a följelentés?

Szárnövényeknél kárnak nem vehető az, ha egyedül a szár sérült meg hanem, szükséges, hogy a becslés alá eső termesztmény nem alant a gyök közelében, hanem font a kalásztól nem messze aként legyen behorpasztva, miszerént ezáltal a nedvkeringés akadályoztatott, vagy hogy a magvak a kalászokból kihullottak légyen.

12. §. A biztositottnak kötelességében áll a jégverésre és a megkárosult termésre vonatkozó minden felvilágositást hiven és őszintén nyujtani, s a kivánt bizonyitékokat kézhez szolgáltatni.

13. §. A kárbecsü és számla-helyesités céljából a becslő-bizottmánynak minden egyes földdarabra nézve külön meg kell állapitania:

a) Mennyire ment volna a jégverést közvetlenül megelőzött állapot tekintetbevételével a biztositott termés mennyisége, ha tökéletesen megérik és jégverés közbe nem jö.

b) A jégverés által hányad része veszett el ezen termésnek.

c) Annak értéke a folyó árak szerént, e cikk utolsó szakaszának tekintetbevételével.

A társaság összehasonlitandja azután ezen vizsgálat eredményét a biztositási bevallás adataival, s a kárpótlási összeget a következő elvek szerént fogja megállapitani.

Ha a jégverés előtt közvetlenül meglevő termés vagy pénzérték a biztositott összegnél nagyobb: akkor egyedül ezen utóbbi szerént határoztatik meg a társaságot terhelő kárrész, mert a dijjárandóságot is csak a biztositott, és nem a valódi értéktől huzta. Ha például valamely föld termése 200 fttal biztositva lőn, a valódi érték pedig a becslés szerént 400 frtot tenne, akkor — ha a kár a termés felét érte, nem a teljes 200 frtnyi összegre, hanem csak felére tarthat igényt; mert a nem biztositott részre nézve önaga önbiztositónak tekintetik.

Ha pedig a valódi termés vagy pénzérték a jégverés előtt a biztositott összegnél kevesebbet tenne: akkor a társaság szintén csak a valódi kárnak, nem pedig a biztositott összegnek megtéritésére köteles.

A szalma és magvak értéke mindig külön kipuhatolandó, s minthogy kettő többnyire nem szokott egyarányosan károsulni, a kettő közti károsulási arány szintén külön megállapitandó.

Oly károknál, melyek a termés $^3/_4$ részén tul mennek, a folyó árakból levonandók az aratás és eséplés költségei, ha az különösen e célra bérelt erő által eszközöltetik.

14. §. A jégverés által okozott kár leletéről külön jegyzőkönyv szerkesztetik, mely elismerés jeléül a biztositott fél által is aláirandó. Ennek, ha kivánja, ama jegyzőkönyv másolata is kiadatik.

15. §. Ha a biztositott fél a becslő-bizottmány által megállapitott eredményben nem akarna megnyugodni, jogában áll

a becslési jegyzőkönyv átvétele után választott bíróságot követelni.

Tagjai ezen választott bíróságnak, melynek azonnal a helyszínén össze kell lépnie, egy becslő, kit a biztosított fél tetszése szerint választhat, kitől azonban megkívántatik, hogy tapasztalt mezőgazdász és szeplőtlen hírnevű legyen, s a biztosított félhez semminemű rokonsági vagy függőségi viszonyban ne álljon; továbbá a társaság által kinevezett becslő. Ezen két választott bíró választja aztán a harmadikat, s mind a három szavazattöbbség után dönti el a vitát. Ha a két becslő a harmadik tag megválasztására nézve egyet nem érthetne, az illető szolgabírói vagy járásbírósági hivatal a harmadikat kinevezésére fölkérendő.

E választott bíróság eldöntése ellen semminemű felebbezésnek nem lehet helye.

16. §. Valamint a 15. §. biztosítottat följogosítja a vizsgálat eredménye ellenében választott bíróság eldöntéséhez folyamodni, szintugy a társaságnak is jogában áll a kárvizsgálási jegyzőkönyv keltének napjától számítandó 14 nap alatt a becslési bizottmány munkálatait ujolagos vizsgálat alá vétetni, illetőleg helyreigazíttatni, és ezen helyreigazítás számára a biztosított fél megegyezését s elismerését kívánni.

Ha a biztosított ily helyreigazítással egyet nem ért, jogában áll a 15. §. értelmében orvoslathoz folyamodni.

A választott bíróság költségei a pervesztett felt terhelik.

17. §. Legfölebb 14 nappal a kár megállapítása és számlahelyesítése után a kárpótlási összeg rendes nyugtatvány mellett a biztosítottnak kifizettetik. A kifizetett kárpótlási összeg a biztosító kötvényre följegyeztetik, mely most még csak a váyra nézve érvényes.

18. §. Ha oly földet, mely már egyszer jégverés által érintetett s becslés alá is vétetett, ujolagos jégverés érne, az első becslés megsemmisül, a kártérítés pedig az utolsó becslés eredménye szerént, s az előbbi károkért fizetett kárpótlási összeg levonásával eszközöltetik. Ha a tulajdonos a jégverés által károsult földet ujra bevetette vagy beültette s ezen föld ujolagos jégverés által károsulna, ezen kár csak akkor fogna megtérittetni, ha a második bevetés annak idején ujra biztosíttatott.

19. §. A biztosított minden kárpótlási igényét elveszti:

a) Ha ugyanazon értéket több intézeteknél jégverés ellen biztosította.

b) Ha eltitkolta, hogy a biztosítandó termesztmények már a biztosítás kezdete előtt jégverés által érintettek (3. §.) akár volt erről tudomása a biztosítottnak, akár nem volt.

c) Ha a bevallásban foglalt kérdésekre az igazsághoz hü választ nem adott.

d) Ha a 8. és 10. §§. határozmányai ellen cselekszik.

e) Ha szántszándékkal olyasmit tesz, mi a kár nagyságát növeli.

f) Ha bárminemü eszköz által a becslőket megvesztegetni vagy bárminemü befolyás által arra birni törekszik, hogy a társaság rövidséget szenvedjen. Ez esetek mindegyikében a biztosítás megsemmisül s a biztosítási díj a társaságé marad.

20. §. Ha a társaság és a biztosított közt másnemü viták támadnának, mint amelyek a 15-ik és 16-ik §§-ban megemlítvék, ezek lehető legrövidebb idő alatt és minden formaszerü törvényszéki eljárás mellőzésével, három jogtudós választott bíró által döntetik el: egyet-egyet a társaság és biztosított, a harmadikat pedig ama kettő választja, s ha ezen harmadiknak választására nézve egyet nem érthetének, annak kinevezésére az illető hatóság kérendő föl. A választott bíróság határozata ellen semminemü felebbezésnek nem lehet helye.

Az ily választott bíróság összeülési helye vagy az igazgatóság székhelye, vagy pedig azon hely, hol a biztosító kötvény kibocsáttatott. A választott bíróság költségei a pervesztett fél által megtérítendők.

Megsemmisültnek tekintetik minden kárpótlási igény, ha még azon évben, melyre a biztosítás vonatkozik, választott birák elé nem terjesztetett.

21. §. A biztosítottnak — a biztosító kötvény érvénye elvesztésének terhe alatt — netaláni kárpótlási igényeinek elismertetése, illetőleg választott bíróság utjáni eldöntése előtt a társaság vagyona ellen semminemü birói keresetet indítani nem szabad.

Hasznos tudnivalók.

† Bredi keveréke a fénymázos bör fény tartására. E keverék tiszta fehér viaszból áll, melyet vizgőzben olvasztunk föl, faolajt teszünk hozzá, és midőn összevegyült, kevés disznózsirt adunk hozzá, s igy lassu tüzre tartva összekeverjük. Végre terpentin- és levendulaolajt öntünk bele. Az igy nyert keverék alkalmas edénybe töltve kihütésénél megsürüdik. Használatnál a fénymázos cipőre vagy csizmára egy-egy kevesett kenünk belőle, és vászonnal addig dörzsöljük, mig elvesztett fényét és puhaságát visszanyeri, és a repedések nyomai eltünnek róla.

† Rézfestés. — Mártsuk a fényesre surolt és egészen tiszta rézbádogot ritkitott ecetsavas vizlégbe (ugynevezett jegesztett zöldegy), melyben a szabad sav nyomának sem szabad léteznie, közép mérsékletnél kevés pillanat mulva különösen szép aranysárga leend. Ha a fényesre tisztitott rezet néhányszor nagyon megritkitott rézhalvag-olvadékkal kenjük meg, zöld-szürkévé éresül.

Ha a fényesre surolt rezet oly izzóvá tesszük, amint csak lehet, hogy meg ne égessük kezünket vele s ezen tüzesitett állapotban sebesen és lehetőleg egyenlőn egyetlenegyszer közönséges gyógyeregyü chlorantimonba mártott és könnyeden kinyomott pamuttal megkenjük, igen szép violaszinü leend.

† Legjobb porcellánragasz. — Ez 20 súlyrész legjobb és legfinomabb arab mézgából és 80 súlyrész jól kiégetett hófehér ugynevezett alabastromgipszből áll.

E keveréket a használatnál egy finomra metszett üveglapon késsel kevés hidegviz hozzáadásával sürü kásává keverjük, és az eltört részeket gyöngén megkenjük vele, vigyázva egymáshoz illesztjük azokat és 12—24 óráig közép melegnél érintetlenül hagyjuk. Azután éles késsel a kiálló ragaszt eltávolítva, a darabokban volt edényt vagy üveget örömünkre egészen helyreállitva látjuk.

† Bécsi lapok hirdetik, hogy a régi 1000 p. frtos bankjegyek folyó hó elsőjével megszüntek forgalomban lenni. E hirdetés alaptalan, miután a régi bankjegyek beszedéséről szóló bankhirdetmény azt mondja, hogy a régi 1000 pftos bankjegyek csak tavaszutó 31-ig válthatók be minden bankpénztárnál; tavaszutó 31-ike után csak a bécsi banknál és nyárelő 30-ika után kieserélés végett egyenesen a bankigazgatóságnál jelentendők be.

† Méheleség. Tapasztaltatott, hogy a keleti sáfrány (sesanum orientale), mely mint tudjuk olajnövény, a legjobb méheleséget képezi. A méhek, hogy ha e növényt virágjában találják, nagymennyiségü mézet termesztenek.

— A repeét pusztító hernyók tüzzel való irtására megjegyezzük, hogy Szolnok vidékén jó sikerrel használták most tavaszon a tüz hatalmát ugy, hogy ott, hol a hernyók pusztitása mutatkozott, a pusztitás foltjától egy-két lábbal befelé az élő repcébe egy láb mélységü árkocskával körülvették, s aminl a falánk rovarsereg tarrá pusztitott tanyájáról tovább menendő az árokba mászott, ezt a kéznél tartott szalmával rögtön telerakták s meggyujtván a szalmát, az egész hadat megsemmisitették. Sok embert elfoglalt ez eljárás, mert szüntelen örködni kellett, de volt is eredmény; mert a garázda rovarok, melyek a repcében, buzában, réti füvekben, gyümölcskertekben és a tömérdek lekopasztott erdőkben annyi kárt okoztak, elpusztultak.

† A francia és osztrák birodalomban kisérletek tétettek a szarvasmarha, juh és sertés nyirásával, és ugy találták, hogy ez hizásukra nagy befolyást gyakorolt, miután a nyirott állatok napról napra jobban hiztak. Különösen hasznosnak mutatkozik a nyirás a borjuknál.

† A hamisitott kávé könnyen megismerhető. Öntsük a gyanus kávénak egy részét vizzel töltött, kissé magas pohárba, keverjük föl s hagyjuk ülepedni. Ha pótrész, p. cikória létezik a kávéban, az a fenekére száll, mig a valódi kávé a vizszinén uszik.

— Az alsóaustriai iparegyesület ezüst szövetségi érmet tüzött ki a belföldön készitett könyvkötővászon megjobbitására. Kisérletek 1860. évi télutó 1-ig küldendők be.

Szegedi tárogató.

⁂ Mult számunkban a m. hóban történt halálozások jegyzékét, a maiban a helybeli időviszony és légköri állapot leirását találják olvasóink. Az elsőt szivesen közöljük azok kedvéért, kikkel, tekintve városunk terjedelmét, az illetők nem tudathatják halottjok kimulását. Nem csupán a távul rokonok, a jó barátok, sőt az ismerősök is részt vesznek kedveseink elvesztése fölötti fájdalmunkban. Mi jól esik a kesergőnek, ha olyanok is zarándolnak hozzá, kikről föl sem tevé, hogy részesei legyenek bánatának. Az utóbbit valamint a tudomány, ugy a nemzetgazdászat követeli tőlünk. Mindkettőre nézve fontos a légköri állapot mivolta; mert a tudós ugy, mint az okszerü gazda ebből meriti tapasztalatait s teendőit ezután intézi. Kötelességünknek tartjuk itt megemliteni, hogy a halottak jegyzékét Erőskövy Antal a légköri állapotot Altstädter Mór orostudor urak hazafias szivességének köszönjük.

⁂ Kedves nyári mulatságnak voltunk részesei, melyet Malocsay Izabella urhölgy intézete növendékeinek rendezett. Az uj-szegedi népkert, melyben csak fákat lát rendesen az ember, ezuttal virágokkal tölt meg. Öröm volt nézni a kedves kis leánykákat, minő kedvvel járták a táncot. Az intézet tulajdonosnője tözsgyökeres magyar háziasszonyként fogadta és mulattatta vendégeit. Megyefőnök ő nsága, a polgármester ur, szóval városunk szebb társaságának legnagyobb része jelen volt e mulatságon, s mindenki azon öszinte ohajjal hagyta el a vigalom helyét, vajha nönöveldéink mindegyikében oly valóban magyar irányu szellemképzésben részesülnének a növendékek.

⁂ A helybeli helvéthitvallásu egyházgyülekezet irásbeli hálanyilatkozatot nyujtott be a városi elüljáróságnak a vidrautcában számára egyházul és tanodául adományozott telekért.

⁂ A fölsővárosi tanyák valamelyik egyszerü lakójához és nőjéhez beállított egy cigányasszony, s erősen állitá, miszerént tudja, hogy kincs van elásva a ház környékén; a kincs megtalálására azonban pénz kell. Az együgyü emberek adtak neki vagy 10 frtot. Nemsokára másik cigányasszony látogatta meg a tanyát hasonló állitással is kapott 12 pfrtot. A kincset természetesen sem az egyik sem a másik meg nem találta. A m. év karácson hetében végre B. nevü cigány jött a házhoz, tudósitván a tulajdonost, hogy kincs csakugyan van elásva a tanyán, hanem föl nem vehető, miután több külföldi tátos érkezett hozzá s ezek őrzik a kincset. Ezeknek a külföldi tátosoknak természetesen ismét pénzre volt szükségök, sőt hogy kényelem dolgában se szenvedjenek hiányt, ágynemüt s élelmi szereket is kért számukra. Az együgyü tanyalakosok jó összeg kézpénzen fölül vagy 50 frt áru ingó jószágot is adtak a cigánynak, ki, minekutána a kincset szintén meg nem találta, a kapufélfától vett buesut. Az ez ügyben tett följelentés folytán a külföldi tátosok nagy mestere a börtönben várja müvészetének díját.

⁂ Qu. J., mert szamara a rókuskülváros főuteáját legelőnek tekinté, 1 frt 10 kr. pénzbüntetésre iteltetett. Emlékezetbe hozzuk itt, hogy ezen rendetlenség följelentője a városi hatóság részéről jutalomban részesül.

⁂ Szeged városa 1315 kanadai nyárfát ültettett ezidén az országutak mellé. E számból vagy 300 darabot szántszándékosan s világos roszakarattal kitördeltek. Hogy ennek eleje vétessék, a városi hatóság egyrészről szoros föllügyeletet rendelt az országutmenti fasorokra, másrészt jelentékeny jutalmat igér e céltalan gonoszság följelentőjének; azt pedig, ki benne elmarasztatik, szigoruan büntetendi.

⁂ Az élelemház és a Riegerféle sarok közt fekvő üres tér négy háztelekre osztva, mint halljuk, még f. hóban árverés alá bocsáttatik. Az egész tér körülbelől 600 öl. Ölének kikiáltási ára 12—15 frt leend. Már is vannak versenyzők, kik e szép helyen mielőbb házakat épiteni szándékoznak.

⁂ Folyó évi nyárhó 20-án árverés leend az őszelő elsőjétől Szegeden kezdendő uj olaj vagy fotogén általi utcavilágitást illetőleg.

⁂ Biztosan közölhetjük olvasóinkkal, hogy városunk egy célszerü intézettel fog legközelebb gazdagodni. Ez a nemsokára életbe lépő tudakozóhivatal leend.

⁂ A kigyóutcában Muntil ur 220-dik számu házát csinosan ujra fölépitendi.

⁂ A makkoserdőben ezután sem fogunk ételt és italt kapni. Miután a város részéről az ottani vendéglősi jog haszonbérlése tárgyában a szükséges intézkedések megtétettek és haszonbérlő magát nem jelentette, az utósó években volt bérlő Vagner ur szólitatott föl, ki azonban világosan kimondá, hogy haszonbér nélkül sem vállalhatja el az ottani vendéglősséget, miután még eddig mindig károával tevé. Ebből pedig az az üdvösséges tanulság, hogy a makkoserdő látogatói vagy nagyon sokat egyenek vagy koplaljanak.

⁂ Az Aignerféle gyógytár mellett épülőfélben lévő ház tulajdonosa iszonyu köhalmazokat állitott házhelye elé. Ez az épitésnél mindenesetre kényelmes és talán időt is kimél; de bezeg nem kedves és nem kellemes azoknak, kik esős időben a jó darabon elzárt gyalogúton járni kénytelenek. Ugy halljuk, a városi hatóság a háztulajdonos költségén a köhalmazok körül lesz kénytelen járdát készittetni.

⁂ Egy rablógyilkosság miatt kétizben perbefogott s bizonyitékok elégtelensége folytán fölmentett egyén ujabban elkövetett rablá sövetkeztében rögtönitélő bíróság elé állittatik, mely f. hó 17-kén tartand fölötte ítéletet.

— Folyó hó 1-én a vaspályai kocsik egyikében egy a pesti zálogháztól kiállított s ékszerekről szóló jegy; ugy szintén néhány nap előtt bankjegyekből álló összeg találtatott föl. Ezen tárgyak tulajdonosai a helybeli cs. kir. rendőrhatóságnál jelentsék magukat.

— Jakus Imre alsóvárosi tanyai kapitányságában Bálint nevü napszámos 2½ éves fia, ugy szintén nemrég két más gyermek a helybeli posványokban találta halálát. —

Vidéki rövid hirek.

— A magyar biztositó-társulat az Ürményiházat, hol hivatal helységei eddig is voltak, 400,000 frton végkép megvette.

— Mit nem tesznek a gyors közlekedési eszközök. A győri egyetlen nyomda, ugy látszik, föl akarta használni „egyetlenségét“ a „Győri Közlöny“ irányában, ez azonban megharagudott, s ezután magát Magyar-Óvárott nyomtattatja, ami Győrtől négy óra járásnyira fekszik.

— Félegyházán tegnap reggeli 11 órakor üszkös dorongot hoztak be a járási kapitányságba, melyre két szalmacsóva volt kötve. E gyujtogatási készlet közel találtatott egy házhoz, mely mármár kigyulandó volt; de a kéznél lévő néhány csöbörnyi viz eloltására mégis elég volt. — A tettesnek eddig semmi nyoma.

— Abauj-Tornamegye Szeszta helységében a községi háznál lakó Székely Anna asszonyt három álarcos rabló megrohanván, pisztolyokkal, késekkel és fejszékkel fenyegette, s megkötözvén, jelentékeny mennyiségü pénzt, ékszert és élelmiszert rablottak el töle. A rablók elfogatására a szükséges lépések megtétettek.

⁂ Félegyházán egy héber lókereskedő, ki eladott lovakért 10,000 frttal tért vissza Pestről, rablók által megtámadtatván, a tölök szenvedett halálos sérelmeken kivül a fönebbi összegtől általok megfosztatott. Rövid időre e tett elkövetése után Kecskeméten vásár lévén, három gyanus egyén, kik szerfölött sokat költöttek, befogatván, sok gyanuok odamutat, hogy az érintett rablást ők követték el.

— Izraelita imaház. A pesti izraelita uj imaház müvészi pompás épitvényének már belső fényes földiszitése is befejezéséhez közelg, s folyó hó első felében már alkalmasint föl fog avattatni az isteni tisztelet tartására. Az uj imaházról ily cim alatt: „A pesti izraelita uj imaház épitésének története“ érdekes röpirat van épen sajtó alatt. Szerzője az elismert régiségbuvár Kempf Ferenc. Az emlitett füzetke történeti s épitészeti szempontból igen részletes és hü képet ad ezen ritka fényü épületről.

(B. H.)

TÁRCA.

Viszontlátásra.

Csakhogy ismét összejöttem,
Összejöttem te veled;
Csakhogy ismét látom arcod,
Ragyogó szép szemedet!

Az a szép arc örömömnek
Bánatomnak tüköre;
Az a szép szem boldogítóm,
Üdvözíthetsz te vele.

Ha arcodra örömrózsa
Avagy bánatfölleg ül,
Örömödben, bánatodban
Szívem egykép részesül.

Szép szemeddel ha rám nézesz
Szerelemmel, édesen,
Ami boldogság a földön
S égben van, mind érezem.

Csakhogy ismét összejöttem,
Összejöttem te veled;
Csakhogy ismét látom arcod,
Ragyogó szép szemedet!

Szaboles.

Kutya Pista.

Beszély

Abonyi Lajostol.

(Folytatás.)

— Ne Juliskám, ne, hisz ugy is neked hoztam mind....

Julis nevetett örömében....

— No jól van Juliskám, ha márigy vagyunk — szólt Pista s örömében fölebb emelte fejét — mondok egyet. — De aztán.. megint megne haragudjál ám... hát ha már igy vagyunk, kérlek szépen, csókoljuk meg egymást...

Julis egyet vigyorgott, de meghátrált az öt megölelni akaró legény előtt...

— Hát nem akarsz megesókolni, hiszen azt mondtad, hogy szeretsz. Hát mért nem szeretsz hát?

— Azért mert kend jó ember, s osztég, mindég hoz kend valamit,.. hát bizén emiatt nagyon szeretem kendet.

— Csókolj hát meg — rimánkodott a legény.

Julis fejét rázta, s furfangosan mosolygott.

— Nem én a világért sem!

— Már miért nem.. ha szeretsz.

— Csak azért, mert én kendet meg nem csókolnám a világért sem, — szólt Julis elbizakodva, csakhogy már az alma a kötényében volt...

— De hát mért nem? — kérdé szegény Pista sopánkodó hangon! — Hát olyan utálatos, olyan csunya vagyok én neked?

— Nem Pista bácsi! kend nem csunya nekem, más mindenki azt mondja, hogy kend csunya, de én azt mondom, hogy kend nekem nem csunya, mert én szeretem kendet....

Pistának végtelenül jól estek e szavak, először hallotta életében, hogy ő nem csunya....

— De hát mért nem csókolsz meg?

— Csak azért... csak azért — felelt a leány habozva — mert hát nem akarom....

— Ugy? — szólt Pista könnyebbült kebellel, s magában utána gondolá — szemérmes szegényke, szégyenli magát.... és a gondolat is jól esett szivének, s édesen mosolygott rajta,... azért is egész bátran tovább folytatá szerelmi ostromának nyilatkozatait.

— Julis te.. hát jól van.. hát nem bánom, hát hagyjuk ezt máskorra, hanem mondok is most olyat, amire azután igazán meg kell felelned...

— Hát mondjon kend no!..

— Hát csak azt mondom el, ami szándékom, a meg az hogy,.. én elvennélek ám feleségül, ha hozzám jönnél....

— Julis nagyot nevetett erre...

— Igazán?... kérdé ingerkedő hangon.

— Igazán bizon!..

— De én ám nem megyek ám kendhez...

— Ne tréfálj Julis!.. Nem jól esik ha tréfálsz, hiszen már azt mondtad, hogy szeretsz....

— Az igaz, azt most is mondom.....

— No hát ne bolondozzál, hanem csapj ide a kezembe, aztán cseréljünk kendőt.....

— Nem én — szólt fejét rázva Julis.

— Már mért nem, ha szeretsz is, meg ha azt is mondod, hogy neked nem vagyok csunya....

— Mindegy, de azért mégsem megyek kendhez.

— De hát szólj az Isten áldjon meg, mért nem.?..

— Csak azért — szólt a leány vigyorogva — mert olyan csunya neve van kendnek, hogy Kutya Pista, azután engem majd ugy hinának, hogy Kutya Pistáné...

E szókra s szégyen lángja borította el Pista arcát, s keserü fájdalmas érzete mostohájára emlékezteté. Hát csak mindig, minden pillanatban kell átkoznia öt, kinek kérlelhetlen üldözése minden hová elkiséri....

— Az az ördöngös boszorkány nevezett el — szólt Pista fájdalmas bosszusággal, — de azért van nekem becsületes nevem is, ugy hivnak engem, hogy Korsós Pista, s fogadom Istenemre, Julis — folytatá Pista tüzesen, — hogy ha te hozzám jösz, még az életét is megkeserüli ki kutyának mer csúfolni. — Juliskám! csapj ide no az Isten áldjon meg.....

A leány vigyorogva hátrált, és szabadkozva rázogatá fejét....

— Nem én! — Hallja-e kend! — Ne is kérjen; mert a világért sem megyek kendhez, mert én nem tudnám, — itt a leány egyszerre elhallgatott.

— Mit? Mit akartál mondani, — szólt Pista elszorult kebellel....

— Nem tudnám kendet megcsókolni, nincs az a kincs a világon, amért megcsókolnám a száját... mert azt mondják, hogy mikor kicsi volt kend, kutyát szopott, azért hivják kendet Kutya Pistának. — Azt mondják, hogy meg is lesz kendnek egész életében a kutyatermészete.... Juj! Juj! de hogy mennék én kendhez, olyan emberhez aki kutyát szopott! Hiszen az utálatos dolog.

Szegény Pista csaknem kővé válva holt halvány lett. Feje szomorun lecsuklott. Szemei megteltek könnyel. Egyszerre megtört minden reménye.

Az egyetlen lény, kiben még bizott; kit még szeretett; kiben még örömének, boldogságának reményét vetette... Az az egyetlen lény is kicsúfolta öt.

— No Julis! — szólt Pista elfogult érzékeny hangon, s a leány felé közeledve, — No Julis ha már te is.....

A leány irtózva huzódott hátra az eléje nyujtott kéztől.

— Menjen! Menjen kend — szólt a leány reszkető undorral — Menjen kend... hozzám ne érjen kend többet!

Pista megállt. Megállítá a büszkeség, mely még a legnyomorultabb kebelben is föl szokott ébredni a vérig alázó megsértés pillanatában....

A szégyenitő visszautasítás kiüzé kebléből azon édességet, melyet a leány iránt érzett.

Egy hangot sem szólt többet, szemére huzta kalapját és mély keserüséggel sietett el a helyről, hol utósó bizalma és reménysége oly csúfosan megcsalta....

Ment, ment, ment, azt sem nézte merre hová. Tudta, hogy lelke viszi önkénytelen. Csak midőn egy romlott fal tövébe ért, látta meg, hogy épen kedve szerént való helyre vetödött...

A falu koresmája volt a hely, hová léptei vitték. — Nagyon jól van — kiáltott föl Pista dacos kétségbeséssel — hagy iszon meg eszemet, hogy ne is tudjak semmit e csúf világól.

Zsebébe nyult, még ot volt a két fényes huszas melyeket vőlegényi bokrétára szánt; mérgesen kivágta. A zsidó szinte törtemagát, amint a palackokat eléje rakta....

Pista nem is itta, inkább öntötte magába a bort, hogy minél előbb lerészegedjék.....

Pista jól tudta előbb nit cselekszik; tapasztalta már egyszer egy lakodalomban a bornak azon jótékony hatását, mely a bánatot elfeledteti, a kedvet föleleveníti, vidorrá, mosolygóvá tesz, s a világot velünk rózsaszinben láttatja.... Ezt az édes gyönyörüséget akarja magának megszerezni....

Valóban olyan kedve is kerekedett, hogy midőn haza felé tartott, majd fölvette lármájával az egész falut....

Az utca keskeny volt neki, egyik szélétől a másikig tántorgott, s oly valmi furcsa hangon dalolt, hogy csupa nevetség volt hallani....

A soron, hol ment, minden kutya fölriadt, s bőszülten ugattak utána.

A faluban ily nevetséges bohóságot régen láttak.

— Kutya Pista réseg! Kutya Pista részeg! — E hir villámként futotta be a falut.....

Ahol megy Kutya Pista! Ni hogy tántorog! Ni hogy ordit!

Kifutott az utcára a népnek kiesinye nagyja bámulni a soha nem látott csudát. Hogy ne! Valami nagy dolog volt az. Hogy ne Kutya Pista részeg!

A gyermekek utánozták az ebek példáját, falkánkint szaladtak utána... s torkuk szakadtából kiabálták.....

Kutya Pista! Vaú! Vaú! Uvaú! Vaú!

Szegény Pista tántorgásában meg meg fordult s a népség rendkivüli mulatságára meg meg riasztgatá a gyermekeket, kik hangos nevetéssel futottak meg előtte, s amin Pista ismét megindult, ujra elkezdék az ingerkedő csúfolódást.

Kutya Pista fölvet egy egy göröngyöt, utánok dobta; de az rendesen más irányban esett le s a gyermekek egészen házaajtajaig kisérték lármájokkal. — A mostoha mosolygott gyönyörüségében, ugy tetszett neki, mit a gyerekek kiabáltak — még csak biztatni sem kellett őket, nem látszottak kifáradni....

Kutya Pista! Vaú! Vaú! Vaú!

(Folytatása következik.)

Vegyes.

— A kösögkalapok Amerikában nem csupán divatból viseltetnek, hanem a legsajátságosb szolgálatra alkalmaztatnak. Igy a fejfödésen kivül iróállvány, étektartó, köpenytok és sok másféle. Az orvos gyógyszereit, a kereskedő árucikkmintáit, s az utas fehérruháit szokta bele rakni; férfiak, ha piacon burgonyát, gyümölcsöt vagy más efélét vásárolnak, kalapjok teszi meg a kosárszolgálatot, miben fejökön látatlanul visznek mindent haza. Tehát a magas tetőnek is megvan a haszna! (K.)

— A münchení nők a francia divatról végleges en lemondtak. Jelenleg a német művészekhez fölszólitást szándékoznak intézni, hogy ezek uj német divatot találjanak föl számukra. — Nekünk nem kell semmiféle művészt fölkérnünk, hogy uj magyar divatot találjon föl, lehetne átilánk, zekénk, kalpagunk sat. s mégis legtöbben muszka zsákkal s párizsi csüngével tödjük be tisztes tagjainkat, fejünkre pedig nyulbörkösögöt teszünk.

— A velencei lapok, kivéve a „Gazetta di Veneziát“ és „Sferzát“ megjelenésöket megszüntették. A szinházak zárvák; a még nyitva állókban üres háznak játszanak.

— Svédországban országgyülési határozatok folytán minden nőnek, ki irni, olvasni, számolni tud és könyvezetésre alkalmas, kisebb üzletekre engedély adatott.

— Oldenburgból nagyszámu, nem vagyontalan családok Magyarhonba készülnek vándorolni. A vándorsereg mindenféle rónavidéki életszükségletet, kézmüveseket és egy tanitót is hozand magával. — De szeretett kedves atyámfiai, ha maguknak német Schulmeistert méltóztatik hozni magukkal, aligha kopni nem fog állok; mert hát a szomszédos községekkel nehezen állunk majd jó lábon, ha nem értjük egymást. Ál! az a régi jó közmondás ma is: „Si fueris Rome romano victito more,“ mi magyarul annyit tesz: Akinek eszed kenyerét, annak beszéld nyelvét.

— A pétervaradi ezred egyik helységében Morovicon a téglavetők közt hire járt, hogy a téglakemence körül kincsek volnának elásva és ezekből a tulajdonos kutatásra szólittatott föl. A tulajdonos keveset gondolt a dologgal; de Tolnay Péter véletlenül jutott a kincshez. Vályogvetésre t. i. földet emelvén ki, egész csontvázra akadt, melynek karjairól két ezüst karperecet, ujjairól több gyürüt, és koponyájáról egy sodrott ezüstből készült és fölfelé hajtott levelekkel ellátott koszorut vett le.

— Egy délkeleti német városban következő hirdetmény tétetett közhirré: „Az ujoncok, kik legközelebbre katonakötelesek, a városházán vannak fölfüggesztve.“

Mulassunk.

Boldogok az egyszerüek, mert övék a menyeknek országa. — (Heine Henrik a másik részt igy mondta: mert ostobasággal vannak megáldva.)

Egyszerü boldogságban, vagy ha jobban tetszik boldog egyszerüségben élt a palóc gyerek 19 éves koraig. Ekkor valami gonosz, istentelen pajtása rávette, hogy részvénytársulatot alakitsanak ketten, oly üzletre, melynek tisztességes szóval lopás a neve, a részvénydij pedig személyes szabadságuk és börük, melyet a vásárra visznek.

Megtörtént a nagy istentelenség; kiásták a ház oldalát, bementek az éléstárba; elvittek mindent, mi épen kezök ügyébe akadt, s mint a jólelkü tolvajoknál rendesen előfordul, elcsipte öket a tekintetes vármegye.

Vizsgálóbiró elé állittatván, következő nagy egyszerüségre mutató feleleteket adott a palóc.

Vizsgálóbiró. — Mi a neved?

Vádlott. — Estók.

V. b. — És vezetékneved?

A palóc nagyot bámult, egy betüt sem felelt; ezt a semmit is oly lassan mondta, hogy a vizsgálóbiró egy szót sem hallott belöle. Ezt a szót vezetéknév Estók sohasem hallotta.

V. b. Apádat hogy hivták?

V. Apámat?! Hát Füles Andrásnak.

V. b. Tán csúfneve ez apádnak?

V. Mán hogy lenne csúfneve, minden ember ugy hijja a faluban, csak mikor az adókönyvet hozzák, arra van irva Bárány András. Aligha ez nem lesz a csúfneve.

V. b. Hol lakik apád?

V. Hát a komrába szokott lakni?

V. b. Miesoda helységből hozták ide?

V. Hát a sutuba vootam.

V. b. Van-e feleséged?

V. Igen is van. Tessék!

V. b. Vallásod?

V. Magyar vagyok.

V. b. Azzal vádoltatol, hogy néhai Bormegissza Urbán özvegyének hátul lévő éléstárának oldalát kiásván, bementetek. Igaz-e ez?

V. Igaz hát.

V. b. Azután hoztatok-e ki valamit az éléstárból?

V. Hát szen azért mentünk bele, hogy kihozzuk az ennivalót belöle.

Irodalom és müvészet.

⸸ Idézzük a „Delejtünek“ a szinházlátogatásra vonatkozó szavait annálinkább, mert lelkünkből irvák:

„A magyar szinidény alatt — mondja az említett lap — ugyszólván üres volt a ház, és szemünk hasztalan kereste azokat a páholyokban vagy földszint, kik magyar nemzetiségüket minden alkalommal annyira szeretik fitogatni. Sok tárgyban vagyunk mi igy, és a csak szavakba kerülö lelkesedés és a tettek közt nem tudjuk helyreállitani az arányt. Két évvel ezelött a magyar szini idöszak a leglátogatottabb volt. Ha nem tudnánk különben is, már ebböl vehetnénk bizonyságot, hogy van Temesvárott elég jómódu magyar, ki szinházra költhet; most azonban, épen most jelenlétünket mintegy eltagadjuk, és visszavonulást mutatunk, melyet erénynek egyáltalában nem nevezhetünk. Csak az az elfásultság ne volna!“

* Abonyinak, a Sz. Közlöny mellett megjelent regénye, az „Egyetem pallosa“ igen díszesen van kiállitva; tartalma is ily szép s minden izében magyaros, ami a magyar költőnél elvégre is lényeges dolog. A regény Ráth Mór által külön is megszerezhető.

— Mennyi munkát megbir a szorgalom, afelöl ismét meggyöződhetünk, hallván Kakas Mártontól, hogy Jókai, ki az „Üstököst“ szerkeszti, jelenleg a Dekameron két utósó kötetéhez 24 beszélyt készít, a „V. U.“ számára egy kis regényt ir, Hekenaszt számára a „Fölfordult világ“ cimü regényt fejezi be; Emichnek egy 4 kötetes regényt ir „Szegény gazdagok“ cim alatt. Azonkivül tud. társasági székfoglaló beszédéhez készül, mely szóland a magyar nyelv széphangzati szabályairól. Hát a „Levita“ (az elátkozott család“ folytatása) mit vétett? Ezt már alkalmasint befejezte. Ezenkivül olvas is, tanul is Jókai. Mi pedig tanuljunk az ő példáján, s legyünk szorgalmatosabbak. (P. N.)

⸸ Eltér Antal „Dal- és zongora“ cimü zenevállalatot hirdet Hat darab lesz benne, bordal, csárdás, polka sat. Előfizetés két uj frt. A fölhivásban a többi közt azt állitja, hogy szellemi felsöbbséget nyert lelkének gyümölcseivel kedvesen hatand a kedélyekre. Más fogja ezt megitélni.

Nyilttér.*)

Nyilvános elismerés.

Folyó évi tavaszelőben **Lódy Alajos** ur bekövetkezendö halála esetére a cs. k. szabad. triesti **Riunione Adriatica di Sicurtà** főügynökségénél, Weiner Móric urnál, bizonyos összeget biztositott. Már tavaszhóban következett be a biztositott halála. Tartozás fejében még életében rám ruházta biztositási okmányát a biztositott. Rövid idöre biztositott halála után már birtokában valék a biztositott tőkének, minél megjegyzendö még, hogy a biztositásra csupán az elsö évnegyedes járulék 13 frt 50 krral volt befizetve.

Ösztönözve érzem tehát magamat, hogy az összeg ily gyorsan bekövetkezett folyóvátétele, valamint a pontos, minden megakasztás nélküli eljárásért, a fönnevezett tisztelt társaságot megdicsérjem s emberbaráti müködéseérti hálámat ezennel nyilvánosan kifejezzem.

Szegeden, tavaszutó 29-én 1859.

Borhegyi Illés, hites alkusz.

Intés.

Tudomásomra jutván, hogy kiskoru fiam, Baberczy János, több helyt adósságokat csinál nevemre; ezennel intek mindenkit, hogy föntnevezett kiskoru fiamnak semmi néven nevezendö kölcsönt ne adjon, mert én semmi adósságát kifizetni nem fogom.

Szegeden, nyárelö 9-én 1859.

Babarczy Mihály, helybeli polgár.

*) A fönebbi rovatban közlöttekre nézve csupán a sajtóhatóság irányába vállal felelösséget *a szerkesztöség.*

Légkörállapoti észleletek Szegeden.

(Észlelési órák reggeli 6- és délutáni 2- és 10-kor, Kapeller-féle müszerekkel.)

Nyárelő	6-kor a légm. hévmérője Reaumur	6-kor légmérsék párisi von.	2-kor a légm. hévmérője Reaumur	2-kor légmérsék párisi von.	10-kor a légm. hévmérője Reaumur	10-kor légmérsék párisi von.	száraz hévmérő Réaumur szerént 6-kor	2-kor	10-kor	köz. mers.	nedves hévmérő Réaumur szerént 6-kor	2-kor	10-kor	fölhözet (tisztaság = 0, borult = 10) 6-k.	2-k.	10-k.	szélirány és nagysága (szélnagyság 0—10) 6-kor	2-kor	10-kor	fölhőmenet 6-k.	2-k.	10-k.	Ülepedés 24 óra alatt pár. von.	ülep. alak.	Ozonmérő 6-kor	10-kor
1-én	+14°8	334'''7	+17°8	334'''5	+16°6	334'''5	+13°4	+19°8	+13°2	+16°1	+13°4	+16°0	+14°6	0	4	0	Ny.^{1}	Ny.^{2}	K.^{1}	0	0	0	0	—	3	4
2-án	+15°8	334'''2	+18°8	334'''3	+16°6	334'''0	+15°0	+21°4	+16°0	+17°4	+14°4	+16°0	+12°6	0	3	0	Ny.^{2}	DNyNy.^{2}	Ny.^{2}	0	0	0	0	—	2	3
3-án	+16°4	333'''3	+19°6	332'''9	+16°0	333'''0	+15°0	+22°0	+14°0	+17°0	+13°2	+15°8	+12°6	0	3	7	D.^{2}	D.^{2}	DNy.^{6}	0	0	0	0	—	2	3
4-én	+16°6	333'''3	+17°2	333'''0	+17°0	333'''0	+14°0	+18°2	+15°8	+16°0	+12°8	+15°0	+14°8	7	6	4	K.^{3}	K.^{2}	K.^{2}	0	0	0	0	—	4	5
5-én	+16°4	332'''8	+16°4	333'''2	+16°4	333'''5	+15°2	+14°6	+12°0	+13°6	+14°2	+14°0	+10°4	7	10	8	É.K.Ny.^{2}	Ny.^{2}	É.K.^{4}	0	0	0	7'''3	eső	5	5
6-án	+13°4	334'''9	+15°6	333'''2	+15°4	334'''9	+9°4	+15°2	+11°8	+12°1	+7°4	+11°0	+10°4	0	0	0	É.É.K.^{5}	É.^{4}	É.^{3}	0	0	0	4'''66	eső	6	5
7-én	+14°4	334'''7	+17°2	334'''4	+16°4	334'''78	+11°4	+18°4	+14°0	+14°6	+10°4	+12°6	+11°6	0	0	0	E.^{4}	Ny.^{1}	É.^{3}	0	0	0	0	—	5	5

ÜZLETI HIRNÖK.

☽ **Szeged**, nyárelő 8-án. — A gabnaüzlet még mindig pangásban van, s az árak folyvást csökkenőben vannak. Tisztabuzából 6280 mérő kelt el 3½ frtjával; Zab 7400 mérő adatott el 2 frt 75 krjával, s keresetteb mint előbbi.

A repce mind mennyiségre mind minőségre jól fizet. Adásvevés még nem történt.

A gyapjuüzletben mázsánkint 5—6 frtjával csökkentek az árak.

Üzleti terményárak: Tisztabuza legjobb 4 frt. Közép 3 frt 30 kr. Kétszeres legjobb 3 frt. Közép 2 frt 50 kr. Rozs legjobb 2 frt 90 kr. Közép 2 frt 80 kr. Árpa legjobb 2 frt. Közép 1 frt 95 kr. Zab legjobb 2 frt 75 kr. Közép 2 frt 70 kr. Törökbuza 2 frt. Köles 2 frt 2 kr. Fagygyu 30—34 frtig. Szalonna 25 frt. Bor 8. frt. Paprika 12 frt. Szesz 62 kr foka.

Pest, nyárelő 8-án. — A gabnaüzletben szakadatlan pangás uralg. Ugyszólván semmi adásvevés nem történt. —

A pesti gabnacsarnok jegyzőkönyvi árjegyzéke: Ó bánsági buza (85—86 font) 4 frt 30 kr — 4 frt 60 kr, tiszai ó (83—87) 3 frt 80 kr — 4 frt 60 kr, tiszai uj (83—85) 3 frt 80 sr — 4 frt 30 kr. Bácskai uj (84—85) 4 frt 10 kr — 4 frt 30 kr. Fehérmegyei uj (78—82) 3 frt 30 kr — 4 frt, fehérm., ó (83—84) 4 frt 20 kr — 4 frt 60 kr, uj kétszeres (77—79) 3 frt 15 kr — 3 frt 22 kr, ó rozs (77—79) 3 frt 15 kr. — 3 frt 22 kr, uj (77—79) 3 frt 15 kr — 3 frt 22 kr, uj árpa (63—68) 1 frt 82 kr — 2 frt 20 kr, uj zab (43—47) 2 frt 45 kr — 2 frt 72 kr, uj tengeri 2 frt 55 kr — 2 frt 65 kr, uj kölezs 2 frt 25 kr — 2 frt 40 kr. Bab 3 frt 65 kr — 3 frt. Mind bécsi mérőnkint és osztrák becsben.

A pesti hitelintézeti fiók árjegyzéke nyárel, 5-ről: Bánsági uj buza (85—86) 4 frt 30 kr — 4 frt 60 kr bácskai uj (84—85) 4 frt 10 kr — 4 frt 30 kr, rozs (77—79) 3 frt 15 kr — 3 frt 20 kr, uj árpa (63—68) 1 frt 20 kr, zab (44—46) 2 frt 45 kr. 2 frt 70 kr. Uj tengeri 2 frt 55 kr — 2 frt 60 kr. Mind bécsi mérőnkint és osztrák becsben.

Vizállás.

Tisza. Szegednél nyárelő 8. 8′ 10″ 0-n fölül, árad.
Duna. Pestnél „ 7. 8′ 11″ 0-n „ apad.
Dráva. Eszéknél „ —. —′ —″ 0-n „ —
Bega. N.-Becskereknél nyárelő —. —′ —″ 0-n fölül, —
Ferenc-csatorna. Földvárnál „ —. —′ —″ 0-n fölül, —

Felelős szerkesztő: **Kempelen Győző.**

Pénzkelet

Pénzkelet	Nyárelő 6. frt	kr	7. frt	kr	8. frt	kr
5%-os metalliques . . .	62	—	62	50	62	—
5%-os nemzeti kölcsön .	68	60	69	—	68	90
5% alsó ausztr. urb. k. .	88	—	—	—	—	—
5% magyar és gall. . .	61	75	—	—	—	—
5% erdélyi ás gall. . . .	58	—	—	—	—	—
1834-diki sorsj. kötelezv. .	290	—	—	—	—	—
1839-diki „ „ .	100	—	—	—	—	—
1854-diki „ „ .	104	—	—	—	—	—
Dunagözhajóz. 100 frtos	—	—	—	—	—	—
Como-Rentpapirok . . .	12	—	—	—	—	—
Herceg Eszterházy 40 frtos	76	—	—	—	—	—
„ Salm 40 „	37	—	—	—	—	—
„ Pálffy 40 „	33	—	—	—	—	—
„ Clary 40 „	34	—	—	—	—	—
Gr. St. Genois 40 „	34	—	—	—	—	—
Hg. Windischgrätz 20 „	21	—	—	—	—	—
Gróf Waldstein 20 „	24	—	—	—	—	—
Gróf Keglevich 10 „	12	—	—	—	—	—
Hitelsorsjegyek 100 frtos .	93	—	—	—	—	—
Északi vasut részv. . . .	1550	—	—	—	—	—
Államvasut 500 frankos .	208	—	209	—	—	—
Erzsébet nyug. pálya . .	—	—	—	—	—	—
Tiszai pálya	105	—	—	—	—	—
Ferenc József kel. pálya	—	—	—	—	—	—
Bankrészvények	785	—	795	—	782	—
Hitelintézeti részvények .	140	—	—	—	143	50
Escomte-bank „ .	490	—	—	—	—	—
Lloyd „ .	170	—	—	—	—	—
Dunagőzhajóz. „ .	346	—	—	—	—	—
Pesti lánchid „ .	250	—	—	—	—	—
5% Északi vasp. elsbs. kötv.	89	—	—	—	—	—
5% Dunagőzhaj. „ „	84	—	—	—	—	—
Augsburg, uso	125	50	124	50	125	75
Frankfurt 3 hó m. f. . .	125	50	—	—	—	—
Hamburg 2 hó m. f. . .	110	50	—	—	—	—
London	145	50	—	—	145	50
Páris	57	70	—	—	—	—
Cs. kir. arany	6	81	—	—	—	—
Korona	19	90	—	—	—	—
Ezüst	42	50	—	—	—	—

Közlekedés

Vasutmeneti személyvonatok.

Indulás:

Szeged—Pest: 1 ó. 56 p. éjjel, 12 ó. délb
Szeged—Temesvár: 11 óra 34 p. éjjel 2 óra délután.

Érkezés:

Szeged—Szolnok—Pest: 8 óra 10 p. r 8 óra 28 p. este.
Szeged—Temesvár: 4 óra 22 reggel, óra 42 p. este.
Pest—Szeged: 1 óra 29 p. délben, 11 ór. 9 p. éjjel.
Temesvár—Szeged: 12 óra 30 p. éjje, 11 óra 27 p. reggel.

Gőzhajózás.

A Dunán:

Pest—Bécs: naponkint 6 óra este.
Zimony—Pest: vasárnap, kedden, szerdán és szombaton 4 óra reggel.
Bécs—Pest: naponkint 6½ órakor regg.
Pest—Zimony: hétfőn, szerdán, pénteken és szombaton.

A Tiszán:

Tokaj—Szolnok: pénteken 12 óra délbe.
Szeged—Zimony: szerdán 5 óra reggl.
Szolnok—Tokaj: hétfőn a pesti személyvonat megérkezte után.
Zimony—Szeged: csütörtökön délben

A Maroson:

Szeged—Arad: szombaton délben.
Arad—Szeged: hétfőn reggel.

Szegedi piac

(hetivásár nyárelő 8-án)

		for.	kr
Tisztabuza	alsóauszt. mérő	4	20
Kétszeres	„ „	3	57
Rozs	„ „	2	63
Árpa	„ „	2	50
Zab	„ „	3	—
Kukorica	„ „	2	52
Repce	„ „	6	—
Borsó	itce	—	21
Lencse	„	—	17
Bab	„	—	13
Köles	alsóaustr. mérő	2	50
Burgonya	„ „	—	—
Szalonna . . .	mázsa	26	--
Lángliszt	„	—	—
Zsemlyeliszt . . .	„	—	—
Kenyérliszt . . .	itce	—	—
Kukoricaliszt . . .	„	—	—
Árpakása	„	—	—
Köleskása	„	—	—
Faggyú . . .	mázsa	19	—
Szappan	font	—	—
Széna	mázsa	—	—
Szalma	„	—	—
Kender	„	—	—
Len	„	—	—
Zsir	itce	—	42
Tölgyfa	öl	8	—
Kőrisfa	„	11	—
Fűzfa	„	6	—
Baromfi.			
Szarvasmarha	párja	—	—
Sertés	„	—	—
Juh	„	—	—
Pulyka	„	3	15
Lud	„	2	10
Kacsa	„	1	25
Csirke	„	—	70
Borju	darabja	10	50
Malac	„	1	15

Vidéki terményárak

Az árak osztrák értékben — alsó-ausztriai mérő

Az árak osztrák értékben			Tisztabuza legjobb frt	kr	Tisztabuza közép frt	kr	Kétszeres legjobb frt	kr	Kétszeres közép frt	kr	Rozs legjobb frt	kr	Rozs közép frt	kr	Árpa legjobb frt	kr	Zab legjobb frt	kr	Tengeri frt	kr
Makó	nyárelő	3-tól	3	75	—	—	3	30	—	—	—	—	—	—	2	20	—	—	2	20
Temesvár	„	3-tól	4	10	—	—	3	15	—	—	2	60	—	—	—	—	2	73	2	50
N.-Becskerek	„	3-tól	4	—	—	—	2	94	—	—	—	—	—	—	1	89	2	35	2	30
Ujvidék	tavaszutó	31-től	4	48	—	—	3	29	—	—	—	—	—	—	2	17	2	45	2	45
Uj-Arad	„	31-től	4	20	3	78	—	—	—	—	2	63	—	—	—	—	—	—	2	31
Baja	„	25-től	4	32	—	—	3	8	—	—	3	8	—	—	2	10	2	52	2	31
Szabadka	„	13-tól	5	4	4	62	3	78	3	57	3	25	3	20	2	52	2	60	2	50
Modos	nyárelő	4-től	—	—	3	08	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	70	2	30
Zenta	tavaszutó	20-tól	4	—	—	—	3	15	—	—	—	—	—	—	2	10	2	50	2	40
D. Palanka	„	20-tól	—	—	4	—	3	10	—	—	—	—	—	—	2	—	2	29	2	15
Soprony	nyárelő	6-tól	4	62	—	—	—	—	—	—	3	36	—	—	2	73	2	37	—	—
Mosony	tavaszutó	26-tól	5	26	—	—	3	50	—	—	3	50	—	—	2	60	2	94	2	84
Versetz	nyárelő	1-től	4	20	—	—	3	50	—	—	—	—	—	—	—	—	2	45	2	15
Gyula	„	3-tól	4	62	—	—	3	99	3	88	—	—	—	—	2	41	2	41	2	31
Kecskemét	„	3-tól	4	83	—	—	3	36	—	—	2	87	—	—	2	66	2	62	2	94
Győr	tavaszutó	82-től	4	24	—	—	3	40	—	—	3	20	—	—	2	66	2	62	2	94
H.-M.-Vásárhely	„	20-tól	4	—	—	—	—	—	—	—	2	31	—	—	2	—	2	—	2	31

HIRDETÉSEK.

2099. **Hirdetés.** (55—3)

H.-M.-Vásárhely város közháza telkén egy terjedelmes magtár f. évi junius 15-ik napján a városház teremében délelötti 9 órakor tartandó nyilvános árverésen 3 egymás után következö évekre bérbe fog adatni, mi oly megjegyzéssel juttatik köztudomásra: miszerint az illető bérleni szándékozók magokat 20 for. bánatpénzzel ellássák.

H.-M.-Vásárhely, május 31. 1859.

Beszedits Antal.
polgármester.

(53—3)

Kosztka János és társai

első érmelléki borcsarnokuk bizonányi raktára

jelenleg létezik

Szegeden, Stojkovits Milosnál

az iskolautcában,

ugyanazon árak s feltételek mellett mint azok a „Szegedi Hiradó“ 3. és 5. számaibanhirdetve voltak.

(60—1)

Cajus Gábor

gyógytudor

lakását Laudonutcai 138. számu saját házába tette át.

Dr. G. Cajus

hat seine Wohnung in sein eigenes Haus, Laudongasse № 138 verlegt.

(56—3)

Házeladás.

Felsövároson, zárdautcában 229. sz. a. ház szabad kézből eladó. — A föltételek iránt értekezhetni a tulajdonosnál, Palánk, keresztutca 377. sz. a. régi szerbiskolaféle házban.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Burger Zsigmond könyvnyomdájában.